

V 16. týždni prevládalo vlhké počasie, poľnohospodárov potrápili aprílové mrazy

Celková situácia

V 16. týždni došlo k značnej zmene počasia oproti predchádzajúcemu obdobiu. Na väčšine územia sa vyskytli väčšie úhrny atmosferických zrážok. Problémy najmä ovocinárom, zeleninárom a vinohradníkom, ale napríklad aj pestovateľom cukrovej repy a kukurice spôsobil pokles nočných teplôt pod bod mrazu. Ovocinári od začiatku monitorovali počasie a nasadili na záchranu úrody dostupnú techniku. Poľnohospodári v súčasnosti monitorujú škody, z tohto dôvodu nie je v súčasnosti možné vyčíslieť celkovú výšku škôd v jednotlivých sektoroch. Škody na plodinách však budú mať aj nepriame dôsledky, napríklad chovatelia včiel upozorňujú, že sa pravdepodobne prejavia mrazy aj na včelstvách, ktoré budú mať k dispozícii menej kvitnúcich rastlín.

Priebeh počasia

V porovnaní s 15. týždňom sa v 16. týždni stav pôdnej vlhkosti zlepšil na celom území Slovenska. Na Záhorí je v povrchovej vrstve už len mierne sucho. Miera intenzity sucha v povrchovej vrstve dosahuje úroveň začínajúceho sucha v okolí Pezinka a Bratislavy, inak na ostatnom území už sucho nie je. V hlbšej časti profilu ešte evidujeme výrazné sucho na Záhorí, ale aj v tejto časti profilu nastalo slabé zlepšenie. Sucho sa nevyskytuje na takmer 98 % územia Slovenska. Na približne polovici územia je už nadbytok vody v pôde, najviac sa to prejavuje v povrchovej vrstve, a to hlavne v okolí Popradu. V hlbšej časti profilu má väčšina územia vyrovnanú bilanciu.

V 16. týždni bolo vlhké počasie na celom území. Najviac zrážok spadlo na Orave, približne 40 mm, na severovýchode to bolo ojediniele len 6 mm.

Najteplejší deň bola sobota, kedy na Gemerí bolo zaznamenaných až 17 °C. Počas celého týždňa však prevládalo relatívne chladné počasie. Piatkové ráno bolo rekordne chladné. Na Hornom Liptove poklesla teplota vzduchu až na -13 °C. Vo Veselom pri Piešťanoch namerali v noci pri zemi -3,4 °C, na iných miestach bola teplota okolo -2 °C. Hraničná teplota, pri ktorej už dochádza k poškodeniu na rastlinných pletivách je -1 °C.

Informácia zo sektoru ovocinárstva

Ovocinári počas avizovanej kritickej noci, kedy mali teploty výrazne klesnúť pod bod mrazu, nasadili všetku dostupnú techniku a materiál, ktorým zohrievali sady. Vzduch zohrievali parafínovými sviečkami, ktoré zo Španielska a Maďarska pre všetkých ovocinárov na Slovensku doviezlo 11 kamiónov. Pálili slamu, využívali kvapôčkovú protimrazovú závlahu. Zohriať vzduch pomohlo aj pokosenie trávy pri kmeňoch stromov, pretože teplý vzduch z pôdy mohol ľahšie stúpať hore a trávnik tak nepôsobil ako izolácia. V niektorých sadoch vyrábali umelú hmlu prostredníctvom novinky – tzv. vyvíjača hmly. Ovocinári hodnotia tieto práce ako náročné, a to po finančnej, ako aj personálnej stránke. Následne v sadoch zisťovali, do akej miery mrazy spôsobili škody. Regionálne sa situácia veľmi líši. S nižšou úrodou bude treba počítať pri jahodách, jablkách, ale aj čerešniach, broskyniach či marhuliach. Ovocinári, ktorí sa snažili ochrániť budúcu úrodu, minuli viac ako milión eur len na nákup sviečok. No ani stotisíc horiacich sviec nebolo schopných v každom sade udržať nulovú teplotu znamenajúcu bezpečnú ochranu novej úrody, a tak boli poškodení ovocinári dvakrát, prvýkrát vyššími nákladmi na záchranu ovocia a druhýkrát škodami spôsobenými mrazmi.

Informácie z regiónov

V **bratislavskom** regióne bol výkon poľných prác v 16. týždni obmedzený z dôvodu nepriaznivého počasia. Poľnohospodári monitorujú škody vzniknuté mrazmi.

V okrese **Galanta** priaznivé jarné počasie s nadpriemernými teplotami výrazne urýchlilo vývoj rastlín, kvitnutie stromov a rašenie viniča. Podľa agronómov okresu budú mať mrazy určite nepriaznivý vplyv na vegetáciu. Aktuálne prebieha dispečing poškodených porastov. Poľnohospodári naďalej evidujú vlhový deficit, čo sa jednoznačne preukazuje pri jarinách a kvitnúcej repke. Poľnohospodári pokračujú v sejbe kukurice a aplikácii prípravkov na ochranu rastlín proti burinám.

V **nitrianskom regióne** (v okresoch Nitra, Zlaté Moravce, Topolčany, Šaľa) pokračovali jarné práce s malými prestávkami. Región naďalej pociťuje nedostatok vlahy. Aktuálne prebieha monitoring škôd vzniknutých mrazom.

V okrese **Nové Zámky** boli jarné práce prerušované z dôvodu nepriaznivého počasia. V okrese je ukončený osev jarných plodín - pšenice, jačmeňa, ostatných obilnín, cukrovej repy, zemiakov a hrachu. Osev pokročil na 75 % u kukurice na zrno, na cca. 46 % u ostatných olejní (zvyšná plocha 53% predstavuje tekvice) a na 77 % u ostatných strukovín (zvyšná plocha 23 % predstavuje sója). Osev slnečnice pokročil na 98 %, v prípade priaznivého počasia sa očakáva ukončenie v priebehu 17. týždňa.

V regióne **Trnava** je výrazný vlhový deficit, čo sa prejavuje na všetkých plodinách, najviac asi na repke olejnej. Čo sa týka mrazov, je otáznne, ako poškodili cukrovú repu, ale na jahodách zamrzli prvé kvety, ktoré dávajú najväčšie a najkvalitnejšie plody. Škoda je asi 10 percent. Mrazy poškodili aj ovocné stromy, ale rozsah je zatiaľ ešte ťažké určiť. Niektorí pestovatelia hovoria o 40 až 50 percentách, niekde je to až 100 percent. Záležalo od oblasti a od použitia ochrany. Taktiež mrazy

poškodili vinič, rozsah detto ovocné stromy. Celkovo by bolo predčasné, dnes určiť rozsah poškodenia poľnohospodárskych plodín.

V regióne **Senica** (okresy Senica a Skalica) poľnohospodári ukončili výsev slnečnice, pokračovali vo výseve kukurice. Práce boli spomalené z dôvodu občasných atmosferických zrážok.

V **komárňanskom** okrese boli jarné práce prerušené iba lokálne, poľnohospodári pokračovali vo výseve kukurice. Poľnohospodári aktuálne monitorujú škody spôsobené mrazmi.

V regióne **Dolného Kubína** (okresy Dolný Kubín, Námestovo, Tvrdošín) boli agrotechnické operácie v 16. týždni prerušené z dôvodu nepriaznivého počasia.

V regióne **Trenčín** (okresy Myjava, Nové Mesto nad Váhom, Trenčín) boli jarné práce v 16. týždni veľmi obmedzené v dôsledku chladného až mrazivého počasia. Mráz zo štvrtka na piatok zasiahol najmä ovocinárov. Aj napriek ich veľkému úsiliu sa javí, že čerešne a višne sa nepodarilo ochrániť. Čo sa týka osevu, bol ukončený osev cukrovej repy a pokračoval výsev kukurice.

V okrese **Považská Bystrica** boli jarné práce, vzhľadom na pretrvávajúce dažde a snehové prehánky, prerušené. V súčasnosti je ohrozená najmä vzchádzajúca cukrová repa a repka ozimná, ktorá sa dostáva do kvetu.

V regióne **Bánovce nad Bebravou** poľnohospodári ukončovali sejbu kukurice, sejba slnečnice je ukončená. Ukončuje sa herbicídne ošetrovanie pšenice ozimnej a začína sa herbicídna aplikácia na jačmeň jarný, pokračuje ošetrovanie cukrovej repy. Nepriaznivé počasie v minulom týždni samozrejme narušilo chod prác na poliach.

V okrese **Prievidza** pokles minimálnych teplôt počas niekoľkých dní pod bod mrazu, lokálny ľadovec a úhrn zrážok za niekoľko dní v intervale od 35 do 70 mm úplne spomalili jarné poľné práce na minimum. Ľadovec a jarné mazy spôsobili pestovateľom škody, ktoré postupne monitorujú na poliach a v sadoch s ovocím. Z dôvodu pretrvávania nepriaznivého počasia sa škody ešte nepodarilo vyhodnotiť.

V regióne **Rimavskej Soboty** boli jarné práce prerušované vplyvom nepriaznivého počasia iba lokálne. Poľnohospodári aktuálne monitorujú škody spôsobené mrazom.

V okrese **Čadca** sú jarné práce na poliach ukončené. Ošetrovanie trvalých trávnych porastov nebolo v 16. týždni možné, vzhľadom na nepriaznivé počasie.

V okrese **Žilina** boli jarné práce z dôvodu nepriaznivého počasia prerušené.

V **martinskom** regióne chladné a vlhké počasie neumožnilo poľnohospodárom pokračovať v 16. týždni v jarných prácach. V regióne zostáva vysiať kukuricu na ploche cca 328 ha.

V regióne **Liptovského Mikuláša** boli výsev jarín a ostatné jarné práce prerušené zimným počasím.

Vo **zvolenskom** regióne (okresy Detva, Zvolen, Žarnovica, Žiar nad Hronom) boli v 16. týždni jarné práce na väčšine územia prerušené. V regióne zatiaľ nie sú evidované škody spôsobené mrazom.

V regióne **Poprad** (okresy Poprad, Kežmarok) boli jarné práce v 16. týždni prerušené z dôvodu nepriaznivého počasia.

V **Prešovskom** regióne boli jarné práce v priebehu 16. týždňa prerušené z dôvodu nepriaznivých poveternostných podmienok.

V okrese **Bardejov** boli jarné práce v priebehu 16. týždňa prerušené z dôvodu nepriaznivých poveternostných podmienok.

V okrese **Vranov nad Topľou** boli jarné práce prerušené vplyvom nepriaznivého počasia.

V okrese **Trebišov** pokračovali v 16. týždni jarné práce bez prerušenia. Je predpoklad, že škody vplyvom prízemných mrazov nebudú väčšieho rozsahu, aktuálne by však bolo predčasné vysloviť závery k tomuto problému.

V **humenskom** regióne (okresy Humenné, Medzilaborce, Snina) pokračovali jarné práce prakticky bez prerušenia, osev plodín je ukončený, okrem sóje a kukurice. Výsadba zemiakov sa predpokladá v nasledujúcich týždňoch, aktuálne prebieha ošetrovanie ozimín. Prebieha monitoring škôd spôsobeným mrazom.

V okrese **Stará Ľubovňa** boli jarné práce prerušené počas celého 16. týždňa v celom okrese, z dôvodu nepriaznivého počasia.

Zdroje: Internetová stránka SHMÚ, SPPK, RPPK a poľnohospodárske subjekty hospodáriace na území Slovenska